

Webbinarieserie om ...

Språkutveckling för personer med medfödd dövblindhet

Del 2: Utforskning och begreppsbyggande i taktill form

Föreläsare: Caroline Lindström,
Mo Gård

Innehåll i dagens presentation

- Taktill utforskning
- Begreppsbildning och förståelse av koncept
- Kroppslig/taktill tillgång till omvärlden
- Hur kan vi stödja?

Utforskning och omvärldsförståelse för personer med medfödd dövblindhet

- Syn och hörsel är generellt viktiga komponenter för barns nyfikenhet och motivation till att utforska sin omvärld
- Känseln blir det sinne som kompenserar för personer med en kombinerad syn- och hörselnedsättning (stöttat av syn- och hörselrester samt lukt och smak)
- Känseln betyder i detta sammanhang en kombination av taktila sinnet och led- och muskelsinnet

Vilken information kan man få genom beröring och manipulation av objekt?

Utforskning med händerna och/eller hela kroppen

Utforskning	Egenskaper/Kvaliteer
Gnugga fingret över objektets yta Gnugga objektet över läpparna/käkarna Skrapa med naglarna Slicka	Textur/ Vått/Torrt
Klämma eller peta på föremål Bita i eller slå objektet mot kroppen	Hårdhet/Mjukhet/Vibration
Vila handen på objektets yta Hålla objektet mot någon kroppsdel	Temperatur/Vibration/Vått/Torrt
Hålla föremål i handen Balansera föremål på huvudet eller på kroppen	Vikt
Följa föremålets konturer	Exakt form
Hålla eller gripa föremål Omfamna föremål	Form/Storlek/Volym/Vibration
Manipulera föremålet med händer eller kropp t ex dra i, trycka på	Elasticitet, böjlighet, möjligt eller omöjligt att ta isär, kunna stoppa något i

Att stödja kroppslig/taktil utforskning

Hur / när har personen fysisk kontakt med andra?

Hur reagerar personen på beröring?

När och på vilket sätt kan personen röra, utforska, hantera och använda material och föremål?

Hur är miljön anordnad / organiserad för att uppmuntra taktil utforskning och rörelse?

Vilka anpassningar kan bättre underlätta personens utforskning, hantering och manipulation av föremål?

Vad är ett koncept?

- Ens förståelse och uppfattning om något
- En mental representation av något

- För personer med medfödd dövblindhet:
Konceptförståelse utifrån kroppsliga erfarenheter

Sammanfattning

- Koncept är relaterade till individuella upplevelser
- Förståelse av koncept är det som ger mening till vår verklighetsuppfattning
- Vi utvecklar förståelse av koncept dels baserat på våra unika erfarenheter och dels genom relation och kommunikation med andra

Att förstå koncept baserade på kroppslig/taktil utforskning

En pojke trodde att "åka hem" innebar känslan av en ojämn väg och en serie svängar i bilen.

En pojke som upplevde snö för första gången trodde att det var glass och bad om choklad.

En tjej rörde vid ett vått blad och tecknade "gråta" (det kändes som tårar)

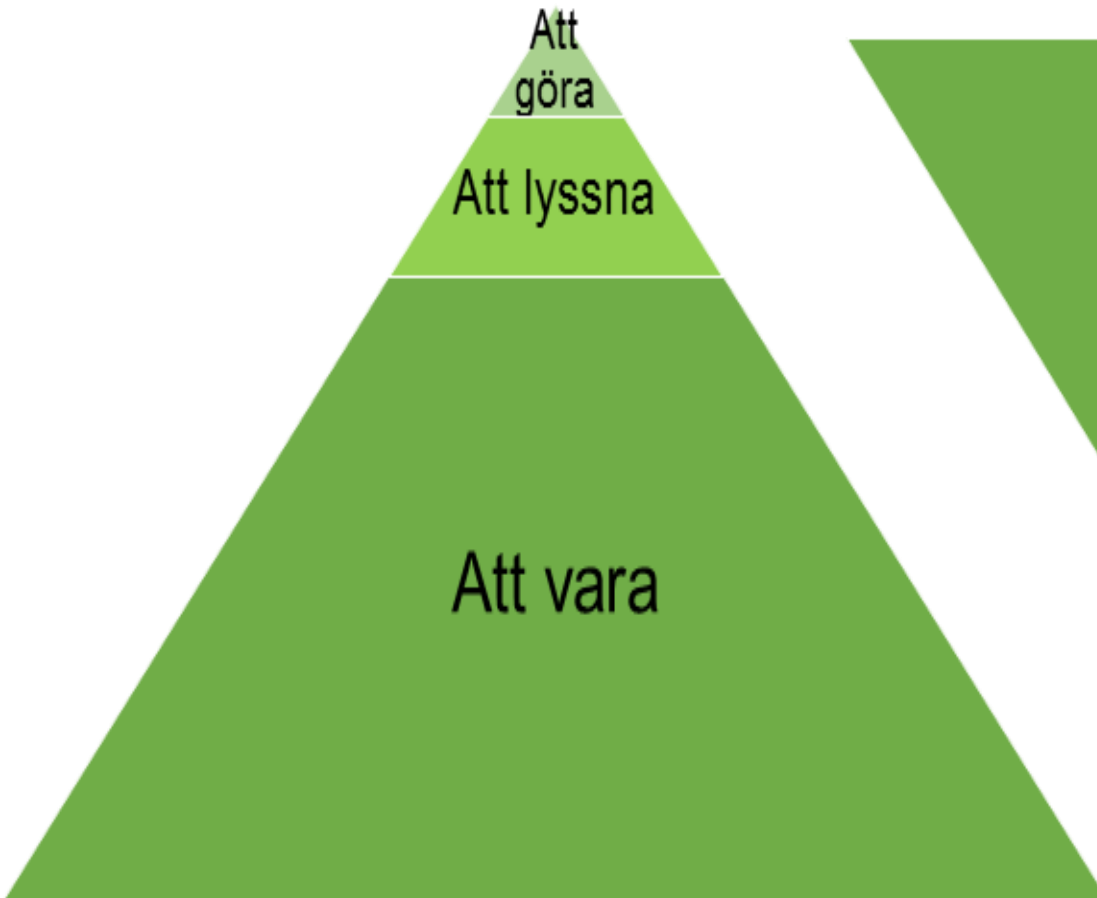
En flicka trodde att mat kom från en mystisk plats högt upp (den sattes alltid ner på bordet ovanifrån).

En ung man visste inte ens efter många år att familjens katt åt mat

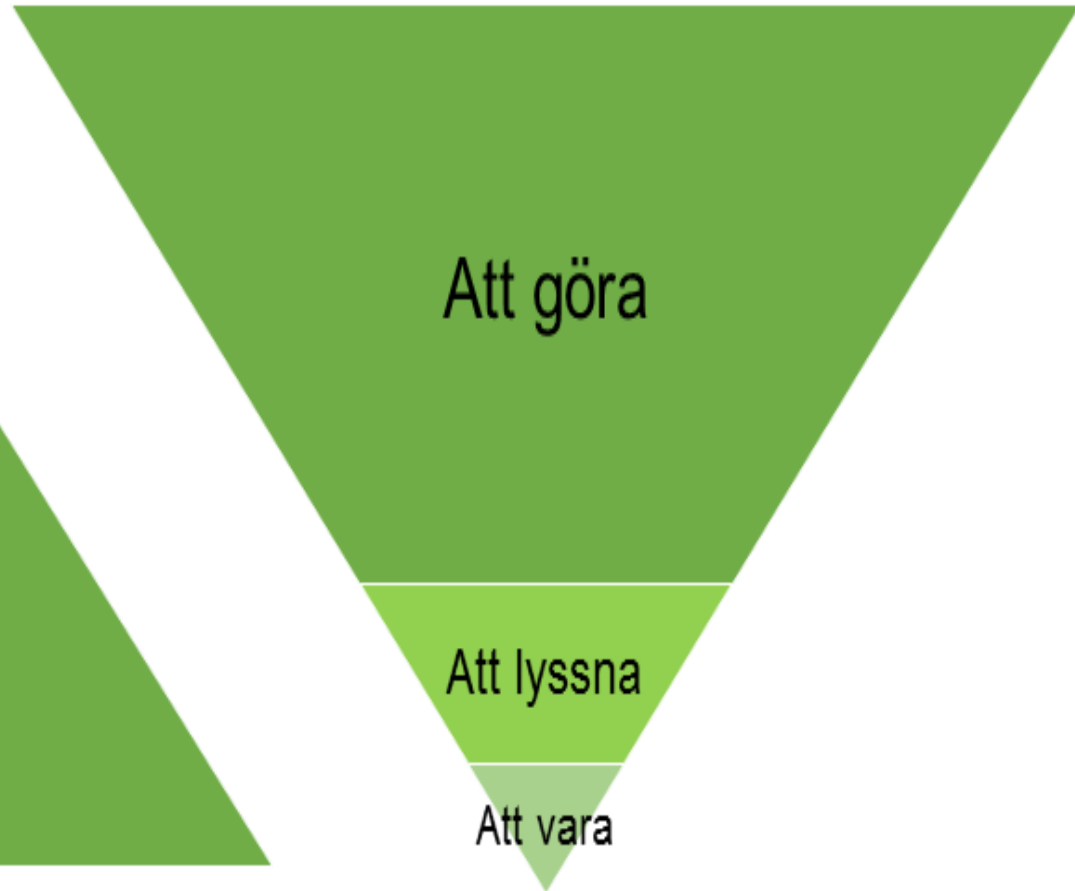
(Källa: Miles & McLetchie, 2008)

MO GÅRD

Lärande för barn i allmänhet

Lärande för barn med dövblindhet

(Källa: Illustrerad bild med inspiration ifrån Alsop et al 2012)

Tillgång till omvärlden

”Hands on” upplevelser och erfarenheter

Delade upplevelser och kommunikation tillsammans

Från del till helhet

Återkommande vardagliga rutiner

Information, material och upplevelser presenterade i multimodala format

Referenser

- Alsop et.al (2012) *A Family's guide to interveners for children with combined vision and hearing loss*. SHI-HI institute. Utah State University.
- Chen,D & Downing, J.E, (2006). *Tactile Strategies for Children Who Have Visual Impairments and Multiple Disabilities*. American Printing House for the Blind.
- McLinden, M. and McCall, S. (2002). *Learning Through Touch: Supporting children with visual impairment and additional difficulties*. London: David Fulton Publishers, Ltd. The Chiswick Centre, 414 Chiswick High Road, London W4 5TF.
- Miles. B & McLetchie, B. (2008). *Developing Concepts With Children Who Are Deaf-Blind*. The National Consortium on Deaf-Blindness. February 2008.

Tack för att ni har lyssnat!

caroline.lindstrom@mogard.se

